

КОНТАМІНАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ЗМІ (НА МАТЕРІАЛІ ЧЕСЬКОЇ МОВИ)

В. І. Дерев'янюк

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
Філологічний факультет; кафедра слов'янських мов;
76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57
e-mail: vira_rizak@ukr.net*

У статті на матеріалі чеських періодичних видань досліджено контамінацію як один із продуктивних видів актуалізації фразеологічних одиниць, окреслено поняття контамінація, розглянуто критерії відмежування контамінації від суміжних явищ, розроблено класифікацію моделей контамінації на основі опрацьованого практичного матеріалу.

Ключові слова: *фразеологізм, контамінація, структурно-семантична трансформація ФО, узуальна форма ФО, okazіональна форма ФО.*

Фразеологія відіграє значну та змістовну роль у різних стилях мови, виконуючи низку важливих завдань: номінативне, емоційне, образотвірне, текстокогерентне тощо. Серед усіх функціональних стилів найбільш “відкритою” до цієї галузі мовознавства є сучасна преса, яка першою відображає актуальний стан мови, зміни та динаміку фразеології. Фразеологічні одиниці (далі – ФО) завдяки своїй інформативності, стиліформі, експресивності, влучності та оригінальності сприяють реалізації одного з центральних завдань сучасної преси – прагматичного впливу на читача. Тут фразеологізми можна зустріти як у формах, фіксованих словниками, так і в цікавих видозмінених їхніх варіантах.

У нашій статті ми досліджуємо один із способів видозмін, актуалізації фразеології, а саме контамінацію. На думку К. Колобкової, контамінація – це нормативний, систематичний, комунікативно релевантний спосіб утворення нових okazіональних, а у стилістичному плані поліфункціональних фразеологізмів [Колобкова 2011: 8]. З лінгвістичної точки зору контамінація – це складне та багатоаспектне явище. Саме багатоаспектність та вивчення окремих моделей контамінації зумовило наявність різних поглядів на її суть.

На межі 60-х років ХХ століття проблему структурної систематизації контамінації фразеологізмів намагалися вирішити у своїх дослідженнях лінгвісти О. Бабкін, В. Іцкович, Б. Шварцкопф, Л. Ройзензон, І. Абрамець та ін. Контамінацію (від лат. *contaminatio* – схрещування, змішування) вони розглядали як взаємодію, схрещування, об'єднання

елементів двох (або більше) мовних одиниць чи їх частин на основі їх структурної чи семантичної близькості, унаслідок чого їхня семантика змінюється, або ж утворюються нові одиниці з тим же або подібним значенням. Дещо пізніше чеська лінгвістка М. Чехова контамінацію зараховує до одного із типів актуалізації фразеологізмів та розглядає її як “змішування, або ще краще схрещування двох фразеологічних одиниць так, що реалізується з кожної фразеологічної одиниці одна частина: з одної перша, з іншої друга частина” [Čechová 1986: 179]. У словнику «Фразеологічна термінологія» словацький дослідник Й. Млацек трактує фразеологічну контамінацію “як один із способів актуалізації, втручання до фразеологізму, який полягає у схрещенні формальної чи семантичної конструкції фразеологізму з іншим фразеологізмом чи вільним контекстом” [Mlasek 1995]. В. Ужченко також зауважує, що у класичному варіанті контамінації “відбувається не просто поєднання ФО, а взаємопроникнення словоформ, своєрідне накладання і злиття значень різних ФО внаслідок мимовільних чи свідомих зближень” [Ужченко 1990: 235].

У нашому ж дослідженні ми дотримуємося класичного, вужчого розуміння контамінації і не зараховуємо до неї поєднання фразеологізму та вільного словосполучення, бо неодмінною умовою контамінації вважаємо наявність у базовій формі мінімум двох ФО. Оскільки особливості граматичної структури і семантики ФО пов’язані саме з тим, що перетворенню підлягають дві ФО, специфічні за своїм вираженням, тому необхідно враховувати семантичні та граматичні особливості кожного фразеологізму зокрема. Вважаємо, що важливим ідентифікаційним показником контамінованих фразеологізмів є наявність в їхньому складі компонентів кількох “давніших” ФО. Отож, розкриваючи місце контамінації в системі фразотворчих можливостей, її необхідно класифікувати як різновид способу фразеологічної деривації – “вторинного утворення фразеологізмів на базі вже існуючих ФО” [Эйгер 1984: 33].

Стимулом до фразеологічної контамінації Й. Млацек вважає [Mlasek 1995] паралельні конструкції двох словосполучень (наприклад, спільний чи подібний компонент, подібність у структурі та ін.) чи спільні або близькі семантичні ознаки. На думку К. Колобкової, основними факторами, які активізують контамінацію, є “протириччя між цілісністю значення та різнооформленістю ФО, граматична модель ФО, співвіднесеність вихідних форм з певною категорією ФО, граматичні особливості компонентів базових одиниць, ізоморфність форми та складу вихідних форм, граматична та семантична сполучуваність вихідних ФО, семантичні та асоціативні компоненти у значенні ФО” [Колобкова 2011: 14]. Так, зокрема, О. Бабкін зазначає, що контамінують тільки семантично схожі ФО і результатом контамінації є нова ФО [Бабкін 1970]. Проте ми схилиємося до наукових узагальнень І. Гнатюка [Гнатюк 1989], В. Ужченка [Ужченко 1990] та інших дослідників фразеології, які вва-

жають, що в результаті контамінації ФО не утворюється нова ФО, а виникає оказіональний фразеологізм, який поєднує у собі особливості та значення схрещуваних фразеологізмів, і також відносимо контамінацію до одного із видів трансформації ФО, – хоча й не заперечуємо потенціал контамінаційного фразотвору узуальних ФО. Адже, як підкреслює М. Чехова, “деякі фразеологічні актуалізації настільки узагальнилися, що автоматизувалися і відтворюються самостійно, не тільки формально, але й як семантичні видозміни початкових фразеологізмів” [Čechová 1986: 179].

Оскільки у комунікативних процесах зустрічаються приклади контамінації ФО, які не мають близької семантики чи подібностей у структурі, все більше лінгвістів (М. Чехова, Й. Млацек, К. Колобкова, М. Гавриш та ін.) на основі ґрунтовного аналізу практичного матеріалу доходять до висновку, що семантична близькість чи структурна схожість не є обов'язковими умовами для контамінації. Притримуючись такого ж погляду, ми теж не вважаємо подібність семантики та структури схрещуваних ФО обов'язковою умовою контамінації, а тому розглядаємо її як поєднання в одному виразі двох або кількох фразеологічних одиниць (найчастіше двох), незалежно від наявності чи відсутності будь-якої семантичної, граматичної та функціональної спільності. Прикладом контамінації фразеологізмів несинонімічної семантики є ФО *Kdo jinému jámu kopá, tomu se nelení* – перший вихідний фразеологізм попереджує про те, що підступні дії можуть зашкодити їхнім ініціаторам (*kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá*); друга ФО обіцяє винагороду за плідну роботу (*komu se nelení, tomu se zelení*).

Щодо питання про співвідношення контамінації та літературної норми, то ми не заперечуємо тези про те, що можливі контамінаційні перетворення ФО пов'язані з мовними неточностями, помилками, і тому частіше такі приклади стосуються усного мовлення. Л. Яновец помилково актуалізовані структури тлумачить як “типи контамінацій фразеологізмів, у яких відбулось неумисне перенесення частин одного фразеологізму до структури фразеологізму подібного... але цим була порушена логіка і значення” [Janovec 2001: 95]. Для прикладу: *každá vrána chválí svůj ocas або být terčem nářku*. На противагу недостатньо обґрунтованим висновкам лінгвістів, які трактують контамінацію виключно як джерело мовних помилок (В. Іцкович, О. Лаптева, Н. Шведова), ми таки схилиємося до думки, що дослідження цього явища із стилістично-функціональних позицій (зумовлену комунікаційною метою контамінацію розглядають як стилістичний прийом [Пекарська 1995: 20]) теж заслуговує на увагу мовознавців.

Зважаючи на кількість наукових робіт, які вивчають контамінацію, систем її класифікацій є дуже багато. М. Гавриш, вивчаючи контамінацію на матеріалі німецької мови, виділяє такі механізми її реалізації: 1) заміну (субституцію) – механізм, в основі якого лежить заміщення

компонентом (-ами) однієї ФО компонентом (-ами) іншої ФО; 2) приєднання – механізм, під впливом якого частина або всі компоненти базової ФО приєднуються до початку або кінця іншої ФО; 3) вклинювання – механізм, дія якого полягає у проникненні частини або всіх компонентів одного вихідного фразеологізму всередину компонентного складу іншого фразеологізму; 4) сполучення однорідних компонентів – механізм, який вказує на співвідношення в контамінованій формі лексичних елементів декількох зворотів, які виконують ідентичні синтаксичні функції; 5) усічення (еліпсис) – механізм, у результаті дії якого опускаються компоненти вихідної ФО [Гавриш 1998]. Субституцію та еліпсис вважаємо самостійними видами трансформації, які можуть застосовуватись одночасно з контамінацією і ускладнювати трансформацію. Класифікація субституції та еліпсису як механізмів творення контамінації може призвести до неточностей у лінгвістичній термінології.

Схожу класифікацію використовує К. Колобкова [Колобкова 2011: 9]. На основі досліджень функціонування контамінованих ФО дослідниця подає типологію контамінації для кращого розуміння у вигляді буквених схем: контамінація-схрещення (AB+CD=AD), контамінація-поширення (AB+CD=ABC, AB+CD=ACD), контамінація-накладання (AB+AC=ABC), контамінація-приєднання (AB+CD=ABCD).

Й. Млацек [Mlasek 1995] класифікує контамінацію на основі елементів, що поєднуються: “якщо схрещуються два фразеологізми, то говоримо про внутрішньорівневу контамінацію фразеологізмів (...). Якщо схрещуються ознаки фразеологізму зі словами з їх контексту, то це вже міжрівнева контамінація”. До міжрівневої контамінації Й. Млацек [Mlasek 1995] також відносить всі нестандартні введення фразеологізмів у контекст, напр.: *držet jazyk za svými porouchanými zuby*. На нашу думку, останній приклад не є контамінацією, оскільки вихідна база не складається з двох фразеологізмів, а тому зараховуємо його до іншого виду актуалізації, а саме до поширення компонентного складу ФО.

Варто зазначити, що інколи важко класифікувати оказіональний фразеологізм, утворений контамінацією. Це пов'язано з тим, що на контамінацію часто накладаються й інші види трансформації узуальних ФО. Контамінаційне злиття лексичних компонентів вихідних ФО може супроводжуватись модифікаціями на синтаксичному, морфологічному та словотворчому рівнях організації їх форм, тобто план вираження контамінованого фразеологізму – це результат як кількісних, так і якісних перетворень формальних структур базових фразеологізмів. Також контамінація є поширеним способом активізації ФО, і нові її утворення можуть виходити за рамки класифікації, як такі, що ще не досліджені і не класифіковані.

Явище контамінації у чеській лінгвістиці розглядають у межах однієї з продуктивних моделей актуалізації фразеологізмів [Čermák 1996, Čechová 1986]. У декількох працях вона згадується як спосіб для досяг-

нення певних комунікативних ефектів [Minářová 1993] або просто стверджується факт її наявності з наведеними прикладами, але без спроб класифікацій її різновидів.

Об'єктом нашого дослідження стали оказіональні ФО чеської мови, дібрані з публіцистичних текстів Чеського національного корпусу (SYN2013PUB, SYN2009PUB, SYN2006PUB). В основу нашого дослідження покладено широкий підхід до вивчення об'єму фразеологічного фонду. До обсягу фразеології відносимо повністю, частково або слабо ідіоматичні стійкі словосполучення та вирази, і вважаємо, що саме фразеологічні вирази найчастіше зазнають авторських перетворень.

Предметом вивчення є різновид структурно-семантичної трансформації – контамінація.

Метою статті є дослідження контамінації, її співвідношення з іншими прийомами трансформації ФО, класифікація контамінованих ФО, а також аналіз оказіональних форм поєднання фразеологізмів чи їх компонентів на конкретних прикладах.

Контаміновані ФО аналізуємо на основі таких критеріїв:

- 1) наявності чи відсутності семантичної або структурної близькості вихідних ФО;
- 2) наявності чи відсутності структурних змін вихідних ФО;
- 3) наявності чи відсутності спільного лексичного компонента вихідних ФО.

Те, що явище контамінації у чеськомовній пресі є часто вживаним, можемо побачити на прикладі хоча б однієї ФО *kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá*. Один з найпоширеніших видів контамінації, а саме контамінація-схрещення, відбулась у такому контексті: *Kdo jinému jámu kopá – tak se z lesa ozývá ... POLEMKA Replika v polemice s Jiřím Hudečkem k sérii článků " Padouch, nebo hrdina " ... (Britské listy, 20.8.2004).*

Контамінують ФО й без спільної семантики *kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá* та *jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá* за схемою АВ+СД=АД. Контамінація звужує семантичне значення другої ФО з вихідної форми, надаючи йому негативних відтінків. Фразеологічний словник пояснює значення фразеологізму *kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá* так: часто буває, що людина, яка готує або планує пастку для когось, сама до неї потрапляє; таємні, підступні, ворожі дії можуть легко обернутися проти їх ініціаторів [Slovník česke frazeologie a idiomatiky]. Семантика ж другого фразеологізму *jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá* є іншою: ставлення людини до вас чи результат вашої діяльності залежить від вашого ставлення до них [Slovník česke frazeologie a idiomatiky].

Ще одним прикладом контамінації-схрещення першої та другої частини вихідних фразеологізмів є уривок:

Bývají tam šílenosti jako třeba: "Vytřeštěný – Alois Jirásek – s pihovatým Kačerem Donaldem – v pražském metru – zpívali z plna hrdla – aby jim dupali králíci – protože kdo jinému jámu kopá – dál doskáče" (Lidové noviny č. 13/1994).

У даному випадку контамінують дві семантично різні ФО *kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá* та *ranní ptáče dál doskáče*. Чеський фразеологізм *ranní ptáče dál doskáče* можна зіставити із семантично близьким українським відповідником – *хто рано встає, тому Бог дає*. Тут результатом контамінації є оказіональний фразеологізм з модифікованою семантикою, який уже не засуджує дії першої частини ФО, не прокує поганого кінця, а навпаки – обіцяє успіх.

Цікавим прикладом контамінації-схрещення є контекст:

Podtitul dvouhodinového pásma scének, písniček a anekdot tentokrát zněl Kdo jinému jámu kopá, až se ucho utrhne (Deníky Bohemia, 23.2.2005).

У наведеному уривку контамінують ФО *kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá* та *tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne* за схемою АВ+СД=АД. Другі частини в обидвох ФО попереджають про нещасливий наслідок учинків, незважаючи на те, чи вони умисне підступні, чи ризиковані, чи помилкові з постійним повторенням (адже значення фразеологізму *tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne* – якщо хтось постійно здійснює недобрі чи ризиковані вчинки, це може погано закінчитися для нього ж самого [Slovník česke frazeologie a idiomatiky]). Вважаємо, що схожа семантика других частин вихідних фразеологізмів стала причиною контамінації саме цих ФО, а заміна однієї частини фразеологізму семантично схожою частиною іншої ФО дозволяє уникнути значних зрушень у значенні контамінованого фразеологізму. З іншого боку контамінація все ж таки оновлює семантику новоутвореного фразеологізму, надає можливість автору уникнути мовних штампів, здивувати адресата та активізувати його мислення.

Приклад контамінації-схрещення перших двох частин фразеологізмів реалізований у контексті:

Nerozbitné hračky se výborně hodí k rozbíjení jiných hraček . A k lepšímu přidám: Kdo jinému jámu kopá, tomu se nelení . . . (Týdeníky Moravia, 28.8.2007).

Тут контамінують дві семантично несхожі ФО *kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá* та *komu se nelení, tomu se zelení*. Семантика другого фразеологізму (якщо людина працює, у неї більше можливостей досягнути успіху), схрещуючись із семантикою першого фразеологізму, змінює її – підступність людини вже не засуджується, не закінчується неприємно для неї ж самої, а, навпаки, надає можливості для досягнення успіху. Із вихідної бази першого та другого фразеологізму в оказіональній формі залишаються перші частини ФО, другі частини – опущені, хоча при сприйнятті тексту асоціативно читач відтворює і їх.

За допомогою контамінації найчастіше актуалізуються синтаксично складніші фразеологізми, проте у чеській публіцистиці наявні приклади контамінації ФО, які співвідносяться зі словосполученням:

Návrh na udělení čestného občanství města Blanska prezidentu republiky Václavu Klausovi u příležitosti jeho očekávané květnové návštěvy se možná stane kamenem sváru na pondělním zasedání tamního zastupitelstva (Právo, 28.4.2005).

ФО *kámen úrazu* та *jablko sváru* контамінують за схемою схрещення, де у першого фразеологізму його друга частина замінюється другою частиною іншого вихідного фразеологізму. Семантика першого вказує на проблему, яка повністю перешкоджає здійсненню бажаного чи значно ускладнює його реалізацію, другого – на причину, яка стала початком суперечок, непорозумінь, яка ускладнює переговори, породжує ворожнечу [Slovník česke frazeologie a idiomatiky]. Контамінацію вважаємо мотивованою, бо автор, бажаючи підкреслити проблему, замінює лексему *jablko* на *kámen* і цим вказує на вищий ступінь її складності.

Способів актуалізації фразеологізмів на сучасному етапі у чеськомовній публіцистиці багато. Тому варто зазначити, що ми у своїй роботі не зараховуємо до контамінації: накопичення ФО у контексті, поєднання ФО з вільним словосполученням, поширення ФО, субституцію у ФО, усічення ФО, комбіновані методи актуалізації ФО (вихідною базою яких є один фразеологізм) та семантичні трансформації (подвійна актуалізація, буквалізація). Накопичення ФО у контексті, які не контамінують, а функціонують певною мірою самостійно, не змінює семантики таких фразеологізмів, проте їх акумуляція все ж збільшує експресивність у реченні. Наприклад:

Řekla bych, že stará přísloví, která všichni známe Kdo jinému jámu kopá. . . nebo Jak se do lesa volá . . . , Tak dlouho se chodí se džbánem . . . a tak dále dokonale platí (Blesk, 22. 10.1999).

Накопичення ФО в уривку супроводжується еліпсом другої частини кожного фразеологізму.

Ще одним прикладом нагромадження ФО у контексті, але вже без їх структурних модифікацій, може бути уривок: *Potom vedla zmatené řeči o nedočkaných dědicích a o atentátu . Nakonec řekla , že kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá , a číť čertu dobře , peklem se ti odmění* (Blesk, 21.4.2008).

Досі суперечливим залишається питання поєднання у контексті фразеологізму з вільними словами, словосполученнями та реченнями. Мовознавці М. Чехова [Čechová 1986] та Й. Млацек [Mlasek 1995] розглядають їх як контамінацію. Проте для нашого дослідження основним критерієм чи обов'язковою умовою розрізнення власне контамінації є наявність мінімум двох фразеологізмів у її вихідній формі, а, отже, ці вищезгадані поєднання ми класифікуємо як інші способи актуалізації, залежно від типу сполучення та структури утвореного фразеологізму.

Тому не можемо розглядати як контамінацію поєднання, що використані, до прикладу, у таких текстах:

I novovaná příslovi: Kdo jinému jámu kopá, je hloupý (Mladá fronta DNES, 20.5.2002).

Kdo jinému jámu kopá, je hrobař (Týdeníky Moravia, 3.3.2009).

Kdo jinému jámu kopá, ten je Ukrajinec (Deníky Bohemia, 12.3.2004).

Tak to v poslední době v její zemi chodí, že kdo jinému jámu kopá a pikle kuje, tak se napakuje (Deníky Bohemia, 27.12.2005).

Vyznání Komu se nelení, tomu se zelení kdo si však odpočine, tomu též zle není (Jihlavské listy, 5.2.2008).

Čiň čertu dobře, peklem se ti odmění, ale činit kůže neumí (Reflex, č. 51/2001).

Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až zavedou vodovod (Story, ročník 1995).

Отже, фразеологічна контамінація – це один із способів фразеологічної деривації, який реалізується у межах вторинного фразотвору. Зіставлення вихідних і контамінованих ФО показує, що останні можуть бути, наприклад, результатом будь-якої заміни елементів одного базового фразеологізму елементами іншого.

Обов'язковою умовою контамінації вважаємо наявність у базовій формі як мінімум двох ФО, оскільки це і є особливістю складного процесу контамінації, суть якого полягає у поєднанні елементів ФО чи ФО без усічень у контамінаційний фразеологізм, враховуючи семантичні та граматичні особливості кожного фразеологізму зокрема. Тому потрібно чітко відрізнити від контамінації такі суміжні явища як накопичення ФО у контексті, поєднання у контексті фразеологізму з вільними словами чи словосполученнями тощо.

Основними факторами, які активізують контамінацію, є протиріччя між цілісністю значення та різноформленістю ФО, спільний чи подібний компонент ФО, подібність у структурі ФО, граматична та семантична сполучуваність вихідних ФО, спільні або близькі семантичні ознаки ФО, асоціативні компоненти у значенні ФО. Фразеологізми, які у своєму складі мають більше лексем і є синтаксично складнішими, частіше актуалізуються за допомогою контамінації.

На основі проаналізованих прикладів контамінації у чеськомовній пресі можемо зробити висновок, що контамінаційне поєднання лексичних компонентів вихідних ФО (найчастіше двох) може супроводжуватись модифікаціями на синтаксичному, морфологічному та словотворчому рівнях організації їх форм, а також іншими методами актуалізації фразеологізмів (субституцією, усіченням, поширенням, подвійною актуалізацією), утворюючи комбіновані та ускладнені методи трансформацій ФО.

Література

1. Бабкин 1970: Бабкин А. М.: Русская фразеология, ее развитие и источники. Наука, Москва 1970. Білоноженко, Гнатюк 1989: Білоноженко В., Гнатюк І. Функціональна та лексична розробка українських фразеологізмів. Наукова думка, Київ 1989.
2. Гавриш 1998: Гавриш М. М. Особливості формальних змін фразеологізмів при контамінаційному фразеотворенні. In: Мовознавство. № 4. 1998, с. 45-50.
3. Ицкович 1982: Ицкович В.А. О контаминации и смежных с нею явлениях. In: Изд-во Моск. ун-та, Москва 1982, с. 90-96.
4. Колобкова 2011: Колобова Е.А. Фразеологическая контаминация: дисс... канд. фил. наук. Кострома, 2011.
5. Пекарська 1995: Пекарська І.В. Конструкції синтаксичної контамінації як експресивна засіб сучасної російської мови: дисс ... канд. філол. наук. Красноярськ, 1995.
6. Розейзон, Абрамець 1979: Розейзон Л.И., Абрамець И.В. О фразеологической контаминации в русском языке. In: Русский яз. в шк. № 3. 1979, с. 104-108.
7. Шварцкопф 1968: Шварцкопф Б.С. Диапазон варьирования фразеологической единицы и норма. In: Проблемы устойчивости и вариантности фразеологических единиц. Тула, 1968, с. 128-132.
8. Эйгер 1984: Эйгер Г.В. Контаминация в современном немецком языке. In: Харьковский гос. ун-т. Методологические и методические вопросы изучения германских и романских языков. № 258. 1984, с. 33-38.
9. Ужченко 1990: Ужченко В. Д. Фразеологія сучасної української мови: навч. посіб. – Знання, Київ 2007.
10. Čermák 1996: Čermák, F. Frazeologie novínového úvodníku: úzus, funkce a aktualizace. SaS 57. 1996, s. 81-90.
11. Čechová 1986: Čechová, M. Dynamika frazeologie. NŘ. № 69. 1986, s. 178-186.
12. Janovec 2001: Janovec, L.: Z nové české frazeologie – poznámky k obohacování frazeologické zásoby jazyka. In: Jazykovědné aktuality. №38. 2001, s. 93 - 97.
13. Křen, M. – Čermák, F. – Hlaváčová, J. – Hnátková, M. – Jelínek, T. – Koček, J. – Kopřivová, M. – Novotná, R. – Petkevič, V. – Procházka, P. – Schmiedtová, V. – Skoumalová, H. – Šulc, M.: SYN2013PUB, SYN2009PUB, SYN2006PUB. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2013.
14. Minářová 1993: Minářová, E. Frazeologismy ve stylu publicistickém, jejich proměny a funkce. In Frazeológia vo vzdelávaní, vede a kultúre. Slovensko, Nitra: VŠP. 1993, s. 275-281.
15. Mlacek 1995: Mlacek J., Ďurčo P. a kol. Frazeologická terminológia.[Elektronická verze]. Režim přístupu:
16. http://www.juls.savba.sk/ediela/frazeologicka_terminologia/

17. Slovník české frazeologie a idiomatiky. Sv. 4: Výrazy větné. Eds F. Čermak, J. Holub, R. Blatná, M. Korřivová. Leda, Praha 2009.

*Стаття надійшла до редакційної колегії 01.10.2016 р.
Рекомендовано до друку д.ф.н., професором Лесюком М.П.*

CONTAMINATION OF IDIOMATIC ITEMS IN THE MASS MEDIA (ON THE MATERIAL OF THE CZECH LANGUAGE)

V. I. Derevianko

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
Department of Slavie Languages, Faculty of Philology;
76010, Ivano-Frankivsk, Shevchenko Str., 57;
e-mail: vira_rizak@ukr.net*

The article examines the contamination as one of the types of productive forms of actualization of idioms based on the Czech periodicals, gives the definition of contamination, analyzes the criteria of separating contamination from related phenomena, makes the classification of contamination models based on the elaborated practical material.

Key words: *idiom, contamination, structural and semantic transformation of an idiom, codified form of idiom, occasional form of idiom.*